

19/03/2021

Ζωντανά σήμερα οι Α' Χαιρετισμοί από την Ι. Μονή Αστερίου

/ [Επικαιρότητα](#)

Το Διεθνές Πρακτορείο Εκκλησιαστικών Ειδήσεων ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ σε συνεργασία με το Διαδικτυακό Περιοδικό ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ θα μεταδώσουν ζωντανά την Ακολουθία των Χαιρετισμών προς την Υπεραγία Θεοτόκο σήμερα Παρασκευή στις 5 το απόγευμα από το Καθολικό της Ιεράς Μονής Αστερίου.

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΣΤΕΡΙΟΥ

(με πληροφορίες από το byzantineathens.com)

Η Ιερά Μονή Αστερίου βρίσκεται στην δυτική πλαγιά του Υμηττού, σε ύψος 545 μέτρα από τη επιφάνεια της θάλασσας και απέχει 3,5 χλμ. οδικώς από την Ιερά Μονή Καισαριανής. Η γύρω περιοχή έχει ανακηρυχθεί σε προστατευόμενο οικολογικό πάρκο για την ιδιαίτερη φυσική ομορφιά της, από όπου ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει μια εκπληκτική θέα της Αθήνας και κατηφορίζοντας να συναντήσει το ερειπωμένο μεταβυζαντινό κόσμημα του Πύργου της Ανθούσας.

Η Μονή είναι αφιερωμένη στους Παμμεγίστους Ταξιάρχες, Γαβριήλ και Μιχαήλ.

Σήμερα αποτελεί μετόχι της Ι. Μ. Πετράκη και εποπτεύεται παράλληλα από την 1η Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ

Σύμφωνα με αρχαία παράδοση, κτήτορας του μοναστηριού υπήρξε ένας μητροπολίτης Αθηνών του 5-6ου αιώνας μ.Χ., επ' ονόματι Αστέριος. Η απουσία όμως τέτοιου ονόματος από τους επισκοπικούς καταλόγους της πόλεως των Αθηνών ανατρέπει τη θεωρία αυτή, ενώ ταυτόχρονα η λαϊκή παράδοση ότι η ονομασία του Μοναστηριού οφείλεται στο αστέρι της αυγής Αυγερινό, δεν είναι ικανοποιητική.

Η ονοματοδοσία της Ιεράς Μονής σύμφωνα με την επικρατούσα θεωρία, σχετίζεται με τον Όσιο Λουκά τον «εκ Στειρίου» και ιδρυτή της Ι. Μονής Οσ. Λουκά Λεβαδείας. Ο όσιος, καταγόμενος από την Αίγινα, ήρθε στην Αθήνα το 920 μ.Χ. περίπου, και αφού έλαβε το μοναχικό σχήμα ξεκίνησε τη ασκητική του πορεία στην πλαγιά του Υμηττού, ακριβώς εκεί που στη συνέχεια ανήγειρε την εν λόγω Ιερά Μονή. Έκτοτε οι Αθηναίοι συνήθιζαν να την καλούν ως «Μονή του εκ Στειρίου», που με τον καιρό παραφράστηκε σε Μονή του Αστερίου.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η ανυπαρξία σχετικών γραπτών πηγών και επιγραφών, αφήνει άγνωστη την ιστορία του Μοναστηριού.

Αρχιτεκτονικά, η χρονολογία ανεγέρσεως της Μονής υπολογίζεται κατά τον 10ο αιώνα μ.Χ.. Θεμελιώθηκε πάνω σε αρχαίο κτίσμα, που εικάζεται ότι ήταν το λεγόμενο διδασκαλείο του φιλοσόφου Διοδώρου.

Ο Δημήτριος Καμπούρογλου στην Ιστορία των Αθηναίων, αναφέρει συγκεκριμένα :
«...Ἀλλὰ καὶ ὁ Οὐίλλιαμ Μίλλερ εἰς τὴν ἱστορίαν του τῆς ἐν Ἑλλάδι Φραγκοκρατίας λέγει ὅτι τὸ Ἀστέρι ὡς καὶ ἡ Καισαριανὴ ὑπῆρξάν ποτε σχολαὶ φιλοσόφων, «τοῦθ' ὅπερ φαίνεται ὅτι συνέβαινε πράγματι περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ' αἰῶνος». Ὅτι δὲ πράγματι ἀμφοτέρω τὰ χριστιανικὰ ταῦτα μνημεῖα ἀνιδρύθησαν ἐπὶ ἀρχαιοτέρων καὶ δὴ ἐθνικῶν, τοῦτο εἶναι τὸ μόνον ἐξηκριβωμένον σχετικῶς μὲ αὐτά. Ἄν δὲ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐν μέρος τοῦ ὑλικοῦ τῆς Μονῆς Ἀστέρης ἐχρησιμοποιήθη

κατὰ τὴν ἀνίδρυσιν τῆς Μονῆς Καισαριανῆς, ἥτις εἶναι ἔργον τοῦ ΙΑ΄ αἰῶνος, δέον νὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ τοῦ Ἀστέρης ἀνιδρύθη τουλάχιστον ἓνα αἰῶνα ἐνωρίτερον...»

Ωστόσο, μια σχετικά πρόσφατη αν και αμφισβητούμενη αναχρονολόγηση του καθηγητοῦ Χ. Μπούρα, τοποθετεῖ την ανέγερση του μνημείου στην πρώτη μεταβυζαντινὴ περίοδο (1453-1700 μ.Χ.) αποδίδοντας τα μεσοβυζαντινά χαρακτηριστικά του Καθολικοῦ, ως προς τον αρχιτεκτονικό τύπο, τον αθηναϊκὸ τρούλο, τοιχογραφίες κ.λπ., στην θέληση των κτητόρων να αντιγράψουν τους μεσοβυζαντινοὺς ναοὺς της Αττικής.

Μία ἐπίσης μη εξακριβωμένη πληροφορία, θέλει την ὑπαρξη και λειτουργία διδασκαλείου ἐντὸς τῆς Μονῆς, κατὰ το πρότυπο τῆς κοντινῆς Μονῆς Καισαριανῆς, στα μεσοβυζαντινά ἔτη.

Πάντως, σε οποιαδήποτε περίπτωση, το Μοναστήρι φέρεται να υπῆρξε πατριαρχικὸ σταυροπήγιο, ἐνῶ αργότερα υπῆχθη στην δικαιοδοσία του μητροπολίτη Αθηνών, μαζί με τις υπόλοιπες ἱερές Μονές του Ὑμηττοῦ.

Κατὰ την Τουρκοκρατία ἡ Μονὴ Αστερίου, διέθετε πλούσια βιβλιοθήκη, ἡ οποία μεταφέρθηκε το 1687 μ.Χ. στην Σαλαμίνα, ἀπὸ το φόβο των ἐπιθέσεων των Βενετῶν του Μοροζίνη. Ἐν συνεχείᾳ (περί τον 18ο αἰῶνα μ.Χ.) κρίθηκε πιο ἀσφαλῆς ἡ προφύλαξη του βιβλιογραφικοῦ αὐτοῦ πλούτου ἐντὸς των τειχῶν τῆς Ακροπόλεως, ὅπου δυστυχῶς κἀκε ολοσχερῶς κατὰ τον ἀγῶνα παλιγγενεσίας των ἐλλήνων του 1821 μ.Χ..

Το Καθολικὸ τῆς Μονῆς φέρεται να ἀγιογραφήθηκε ἢ και πιθανῶς να ἐπαναγιογραφήθηκε μόλις τον 16ο αἰῶνα μ.Χ., σύμφωνα με τις ἕως τὴ σήμερον σωζόμενες διάσπαρτες τοιχογραφίες του. Δυστυχῶς, το υπόλοιπο και μεγαλύτερο μέρος του ἀγιογραφικοῦ διακόσμου του ναοῦ, καταστράφηκε ἀπὸ τὴ μεγάλη πυρκαγιά που ἐκδηλώθηκε το 1.898 μ.Χ..

Ἡ «ἐπιβίωσασα» ἐπὶ τόσους αἰῶνες και ὑπὸ τέτοιες ἀντίξοες συνθήκες Μονή, τελικὰ ἐρημώθηκε υποχρεωτικὰ λίγο μετὰ τὴν ἀνακήρυξη του πρώτου «ἐλεύθερου – ανεξάρτητου» ἐλληνικοῦ κράτους, με τὴν γνωστὴ ἀντιμοναστικὴ Αποφάση τῆς ἀντιβασιλείας του Ὁθωνα, το ἔτος 1833 μ.Χ..

Ἐκτοτε ἡ Μονὴ ἀπέμεινε ἐρειπωμένη μέχρι τὴν δεκαετία του 1950 μ.Χ., ὅπου ἡ βασίλισσα Φρειδερίκη, τὴν ἀνακαίνισε, προκειμένου να τὴν μετατρέψει σε προσωπικὸ τῆς ἡσυχαστήριου.